Къурманыгъыз къабыл болсун!

Газета издается на балкарском языке с 1924 года.

Интернет-версия: zamankbr.ru

ЗАМАН

Бараз кюн, 23 сентябрь, 2015 жыл
№179 (19850)
Багъасы 10 сомду

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ — ВРЕМЯ — ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю.А.Коковну Къурман байрам бла байламлы

АЛГЪЫШЛАУ СЁЗЮ

Республиканы Парламентини бла Правительствосуну атларындан Къабарты-Малкъарны муслийманларын Къурман байрам бла жюрегимден къызыу алгъышлайма.

Адеп-къылыкъны, адамны жан аурута билгенини, огъурлулукъгъа итиннгенини юлгюсю эмда белгиси болуп келген бу байрам жууугъунгу, ахлунгу, саулай да тёгерегингде адамланы аладан бир зат излемей сюерге юйретеди. Исламны ол ниет хазналары мындан ары да динлени араларында келишиулюкню, бирге ишлеуню айныта барыргъа, халкъланы бла къыралланы араларында мамырлыкъны, бир бирге ышанылукъну кючлендирирге себеплик этеригине бир ишеклигим жокъду.

Муслийманла барысы да сыйлы кёрген Къурман байрам барыбызгъа да тынчлыкъ, ырахатлыкъ келтирсин, халкъларыбызны адет-тёрелерин, ниет эмда маданият байлыкъларын жангыртыуну белгиси болгъанлай къалсын.

Муслийманланы, Къабарты-Малкъарны саулай жамауатын алгъышлай, саулукъ, насып эмда монглукъ тежейме.

Къурманнга аталгъан материал 2-чи бетде басмаланады.

ПАРЛАМЕНТ

«Жетишимге жетишир ючюн, кесинге ийнаныргъа керексе»

Тюнене КъМР-ни Парламентинде Жаш тёлю палатаны «Цена успеха» деген проектини чеклеринде женгил атлетикадан дунияны чемпионкасы Мария Кучина эмда аны тренери Геннадий Габрилян бла тюбешиу болгъанды. Анга спикер Татьяна Егорова, депутатла, Жаш тёлю палатаны келечилери, Бахсан шахарны 4-чю номерли школуну окъуучулары да къатышхандыла.

Татьяна Борисовна, тюбешиую ача, Мария Кучина 2010 жылда жаш адамланы арасында Олимпиадада хорлагъанын, ол россейли, битеудуния даражалы эришиулени чемпионкасы болгъанын, 15 жылында спортну устасы деген атны алгъанын эсгергенди. «Къабарты-Малкъардан жаш спортчубузну аты битеу дуниягъа да белгили болгъаны бизни бек къууандырады эмда жаш адамланы жетишимлеге ёхтемлендиреди», - дегенди эмда республиканы власть органлары анга болушургъа хазыр болгъанларын чертгенди.

Бюгюнлюкде уа Европаны женгил атлетикадан ассоциациясы бек иги спортсмени айырады. Къол кётюрюу Фейсбук эм Твиттер сетьледе European Athletics-ни бетинде бардырылады. Мария да «Golden Traks» саугъа ючюн эришген он спортчуну арасындады.

Татьяна Егорова Марияны бла аны тренерин энтта бир кере алгъышлап, спортда жангы жетишимле тежегенди эмда Парламентни Сыйлы грамотасы бла саугъалагъанды.

Ызы бла Мария Кучина жаш адамланы сорууларына жууапла бергенди. Ала уа женгил атлетиканы нек сайлагъанын, жетишимле болдурур ючюн не зат этерге кереклисин билирге сюйгендиле. Алагъа жууапла бере, Мария адам бийиклеге жетер ючюн, сайлагъан ишин сюерге, анга жюреги бла берилирге, эринмезге керек болгъанын чертгенди.

Битеудуния даражалы эришиуледе хорлагъаны бла бирге уа анга уллу онгла берилгендиле. Болсада ол жарауланы туугъан журтунда бардырыргъа сюйгенин билдиргенди. «Мен Прохладныйде туугъанма. Атам, анам да анда жашайдыла. Жарауланы уа сабийлигимден бери кюрешип келген залда бардырама. Манга юйюмден, Ата журтумдан багъалы зат жокъду», - дегенди ол.

Бюгюнлюкде уа Марияны жетишимлеринден сора женгил атлетиканы школларында кюрешген сабийлени саны иги да кёбейгенди. Аланы арасында уа фахмулу, ышанылукъ бергенле да бардыла. «Жетишимли болур ючюн, кесинге ийнаныргъа керексе. Эришиуледе къытдырсанг да, тюнгюлюп къалмай, жангыдан жарауланы бардырыргъа, къарыу жыяргъа борчлуса. Хар эришиу санга сынау береди», - деп чертгенди спортчу къыз.

Россейни женгил атлетикадан жыйымдыкъ командасында уа Мария белгили спортчу Анна Чичерова бла бирге жарау этеди. Дунияны чемпионатында уа ала бир бирлери бла эришгендиле.

Залда олтургъанла аланы арасында болумну да соргъандыла. Мария Анна андан сынаулу болгъанын чертгенди. «Ол спортда кёп жетишимле болдургъанды, Олимпиаданы чемпионкасыды. Женгил атлетиканы айныгыуда къошумчулугъу уллуду. Бизни арабызда суукъулукъ болгъанын жазадыла бирле. Алай ол ётюрюкдю. Мен Аннагъа хурмет этеме, андан кёп затха юйренгенме. Ол да манга болушханлай турады», - дегенди.

Жаш парламентарийле Геннадий Габриляндан Къабарты-Малкъарда спорт бла асламла кюреширча не зат этерге керекликсин, ол Марияны спортха фахмусу болгъанын къалай ангылагъанын соргъандыла. Дагъыда келир жылдан башлап Мария Кучинаны атын жюрютген чемпионатны тохташдырыргъа предложение да этгендиле.

Бахсан шахарны 4-чю номерли школуну окъуучулары уа, кёлеклерине Мария Кучинаны суратларын да салып, аны юсюнден назмула окъуп, жыйылгъанланы къарсларына тийишли болгъандыла.

Тюбешиуден сора жаш адамла Мария Кучина, Татьяна Егорова эм Геннадий Габрилян бла бирге суратха тюшгендиле.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Жыйылыу

Туризмни айныгыу эки жаныны да хайырлыды

КъМР-ни Курортла эм туризм министерствосунда аны таматасы Сергей Шагинни башчылыгъында Санкт-Петербургну Туризми айныгыу жаны бла комитетини келечилери бла конференция болгъанды. Анга республиканы Парламентини Спорт эм туризм жаны бла комитетини башчысы Мурат Карданов, Альпинизм эм таулагъа ёрлеу федерацияны вице-президенти Борис Гумаев, турфирмаланы башчылары да къатышхандыла. Ала бирге ишлеуню амалларын сюзгендиле, бир бири сынамларына юйренгендиле.

Быйыл 17 сентябрьде уа КъМР-ни Правительствосунда болгъан жыйылыуда жангы келишимге къол салынгъанды. Анга кёре биз социальный рекламаны къурау эм бардырыу жаны бла бирге ишлерикбиз эм регионну келечилери Петербургда жыл сайын бардырылыучу туризм кёрмючге къатышырча онгла этилликдиле.

Санкт-Петербургну Туризми айныгыу комитетини регион эм халкъла аралы проектле жаны бла бёлюмюню баш специалисти Пётр Арсеньев бюгюнлюкде, туризмге аслам магъана берилген кезиуде, бирге ишлеуге тийишлисича эс бурургъа керекликсин чертгенди. «Къабарты-Малкъарны бла Санкт-Петербургну арасында бу жаны бла ишлеуню право мурдору 1996 жылда окъуна бегитилген эди. Быйыл да дунияда политика, экономика болумну эсге алсакъ, къыралны ичинде туризмни айныгыу аслам магъананы тутханы баямды.

Сизде, бизде да бу жаны бла уллу байлыкъла бардыла. Бизни шахардан адамлагъа саулукъларын кючлерча сизни санаторийлеригиз, курортларыгъыз сейир боллукъду. Ол себепден инфраструктураны игилендириу, аны шёндюгюлю излемлеге келтириу баш магъаналы ишди. Петербург туризм жаны бла дуния рейтингледе алчы жерледе турады. Алай бизге да жерибизде турургъа жарамайды», - дегенди Петр Владимирович.

Аны айтханын Сергей Шагин да къабыл кёргенди. Ол, мында солуу байлыкъланы юслеринден айта, энчи эс Нальчикни кесинден да ары самолёт учарча этерге керекликсине бёлгенди.

Санкт-Петербургну адамланы солуулары къурауда онгларыны юсюнден толуракъ «Шахарны турист-информация бюро» справочно-информация бёлюмюню башчысыны орунбасары Валерия Малышева билдиргенди. Ол бек алгъа Петербург туристлеге не бла сейир болгъанын, ала аны ючюн къалай кюрешгенлерин, къоркъуусузлукъну къалай бла жалчытханларыны юсюнден айтханды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Таплыкъ

Банк карталаны белгилилиги айдан-айгъа ёседи

«Россельхозбанкны» Къабарты-Малкъарда бёлюмю быйыл 9 минген аслам карта чыгъаргъанды. Аны бла аланы хайырланнганланы саны 90 мингден атлагъанды, деп билдиргендиле финанс учреждениясны пресс-службасындан.

Бёлюмню башчысыны орунбасары Юсюпланы Аслан айтханнга кёре, бу амалны кенг жайыла баргъанына банкоматла кёпден-кёп бола баргъанлары да себеплик этеди. Бизни республикада бюгюнлюкге ала отуздула. Аланы асламысын кече, кюн да жаратыргъа онг барды. Ишчилерине хакъларын бу учреждениясны карточкалары бла тёлергге сюйген предприятияланы бла организацияланы саны уа 226 болады.

-Карточкаланы амалы бла ахчаны тёлерге, кёчюрюрге бютюнда женгил болады. Банк иш хакъларын аны юсю бла алгъанланы да онгдурургъа кюрешеди; алагъа кредитле азыракъ процент ставкала бла бериледиле, башха жумушла да учузуракъ багъасы бла тамам этиледиле, - дегенди Юсюп улу.

Бизни корр.

Сабий сад

Очередьлени азайтадыла

Сабий садлагъа очередьлени кетерирча Быллымда - 20, Тырныауузну 6, 4 номерли садларына уа 25 эм 20 жер къураллыкъдыла.

Къурулуш ишле «2013-2020 жылгъа дери Билим бериуну айныгыу» деген къыял программаны чеклеринде бардырыладыла. Анга деп федерал бюджетден 3 миллион бла 669 минг сом бёлюннгенди, муниципалитет а кесинден бир миллион бла 571 минг сом къошханды.

Бюгюнлюкде ремонт ишлени асламысы тамамланнгандыла. Энди бёлюмлеге керек жангы оборудование алынырыкъды. Планнга кёре, октябрь айгъа объектле хазыр боллукъдула.

Былтыр башында сагъынылгъан къыял программаны чеклеринде Тырныауузну 10-чу номерли сабий садына 50 къошакъ жер къураргъан эди.

Элбрус районну администрациясны пресс-службасы.

КЪЫЫШХА ХАЗЫРЛАНЫУ

Предприятияла суукъулагъа базыныулу тюберге таукелдиле

Республиканы отлукъ-энергетика комплексини предприятияларында келир къыш кезиуде иш чырмаусуз бардырылырча аллындан окъуна мадар этиледи. КъМР-ни Правительствосуну бегими бла тийишли жумушланы тизмеси быйыл май айда жарашдырылгъан эди. Ишлени барысы да белгиленген графикден артха къалмай бардырыладыла, деп билдиргендиле КъМР-ни Энергетика, тарифле эмда жашау журтлагъа надзор этиу комитетинден.

Саулай алып айтханда, сагъынылгъан предприятияланы хазырлылыкълары 90 процентден атлагъанды. Алада битеу керекли материалла, оборудование да барды. Аварияла неда башха тюрлю чурумла болсала, энчи техника бла толусунлай жалчытылыннган 23 бригада ишни къоллгъа алыргъа хазырды.

Аллай болумладан къутулур муратда тийишли юйретиуле бардырылгъанлай турадыла. «Каббалкэнерго» бла «МРСК СК» предприятияланы уста ишчилери электрокюч ызлагъа жабышхан бузну эритиучю оборудованияны шёндюден окъуна сынау халда ишлетип кёредиле. Кемчиликлери болгъан жерледе да тийишли мадар этедиле.

Прохладный шахарны электрокюч сетьлеринде «Каббалкоммунэнерго» предприятияда иш къыстауду. «РусГидро» компанияны республикада бёлюмюнде ГЭС-лени суукъулагъа хазырлау барады. Аны специалистлери мекямланы, инженер инфраструктураны, аппаратураны, жылыу бла жалчытыу сетьлени толусунлай тинтгендиле.

«Газпром газораспределение Нальчик» предприятияны службалары тийишли программаны чеклеринде жер тюбю бла баргъан газ ызлада табылгъан кемчиликлени кетерип бошагъандыла, тозурагъан, тешилген быргъыланы да алышындыргъандыла. Газны жибериучю оборудованиягъа тынгылы ремонт этилгенди. Аварияла болгъан кезиуледе хайырланнган материалла да сатып алынгъандыла.

Бизни корр.

Буйрукъ

Бахсанда КТО тохтатылгъанды

КъМР-де Оперативт штаб билдиргенича, адамланы жашауларына, саулукъларына, мюлклерине къоркъуу болмагъаны бла байламлы РФ-ни ФСБ-сыны КъМР-де Управлениясыны башчысы полковник Олег Усов терроризмге къажау операцияны тохтатыуну юсюнден буйрукъ этгенди. КТО 22 сентябрьде эртденликде 5 сагъатда Бахсан муниципал районну бир кесегинде (ол санда Заюково элде да) кийирилген эди.

2006 жылда 6 мартда къабыл кёрюлген «Терроризмге къажау ишни юсюнден» 35-ФЗ номерли федерал законгна тийишлиликде РФ-ни ФСБ-сыны КъМР-де Управлениясыны башчысыны буйругъу бла КТО низам 22 сентябрьде 13 сагъат 45 минутда тохтатылгъанды, операция бла байламлы салынгъан чекле кетерилгендиле.

Оператив штаб.

Жазылыу - 2016

Газета издается на балкарском языке с 1924 года.
Интернет-версия: zamankbr.ru

ЗАМАН

Хурметли жамауат!
2016 жылны биринчи жарымына
ЖАЗЫЛЫУ АЧЫЛГЪАНДЫ
Жазылыуну алты айгъа багъасы тюрленмегенди – 839 сом 88 капекди.
Почтадан кесигиз алсагъыз газетни – 758 сом 76 капекди.
Бизни индексибиз - 51532

Туризмни айнытыу эки жанына да хайырлыды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Анда бюгюнлюкде беш миллион адам жашайды, бир жылгъа уа солургъа алты миллион инсан келеди. Ол а бек бийик кёрюмдюю. Анга себепликни а быллай шартла этиледе – транспортну тап эм терк жюрюю, къонакъ юйлени кёплюгю. Эм бу жаны инфраструктураны иги айнытъаны, туристлеге информация болушлукъ дайым этилгени эм бай маданият программа.

Петербург кеси толусунлай музейге саналады, анда сегиз мингден аслам тарых эсгертме, Эрмитажны саналмай, экиз жюз музей (аланы санлары кюн сайын ёсе барады) барды, шахарны арасы уа ЮНЕСКО-ну тизмесине киргенди. Хар адамгъа сейирлерине кёре энчи маршрут хазырларгъа боллукъду: театрлагъа, музейлеге, маданият мероприятиялагъа, архитектура эсгертмелеге. Кёпле суулада экскурсияланы да сайлайдыла. Ишю бла келгенлеге да заманларына кёре солуу программа къураргъа онг барды.

Промышленный туризм да айнай барады, жанны затны билирге излегенле неда кеслерин башха усталыкъада кёрюрге итиннгенле да муратларына жетеркидие, деп билдиргенди докладчы.

Кеслерини сынамларыны юсюнден «РУСЬ» турист компанияны генеральный директоруну орунбасары Жанна Логинова, «Странник» компанияны директору Ольга Гузанова, «Петровская аквато-рия» театр-макетни айнытыу жаны бла директору Ольга Масленникова айтхандыла. Ала бизни организацияланы келечилерине туристени заманларын къалай къурагъанларын, аны ючюн кимле бла байламлыкъла жюрютгенлерин билдиргендиле.

Къонакъла чертгенлерича, баш борч – адам эрикмезча, ол ары дагъыда къайтыр келирге сюерча этиюю. Былайда ахча бла байламлы соруу да чыгъады, аны ючюн келгенни онгуна кёре энчи программа жараштырылады. Болсада инсанны бюджети азыракъ эсе да, ала ол аны

артыкъ сезмезча этерге кюрешедиле.

Ольга Гузанова уа бизни табийгъатыбызны жюркеден жаратханын, тауланы, таза хауаны, бек башы уа - халкъыбызны къонакъбайлыгъы, оГъурлулугъу жюркеге жеттенин белгилегенди. «Бу къадар арийлукъну башха жерде кёрюрге боллукъду, деп сунмайма. Жаннет былайда башлана болур деп окъуна келгенди кёлюме, - дегенди ол. - Биз сизни туризм хазнагъыз бла шагъырейленгенбиз, энди аны кесибизни жамауатыбызгъа жетдиригге кюреширикбиз», - деп къошханды.

«Петровская акватория» театр-макетни юсюнден билдириу биютюнда сейир эди. Бир жылдан аслам заманны ичинде устала шахарны 18-чи ёмюрде жашаун кёргюзтген толу макетин ишлегендиле. Анда аны хар орамы, мекямы, арбалада баргъан адамла, суула, тюз да къол аязда, кёрюнюркдюле, Биринчи Пётрны сыфатында актёр а, ол замандагъы жашауну юсюнден хапарлай, зауукълу экскурсиягъа элтирикди.

Бизни республиканы байлыкъларыны юсюнден а краевед Виктор Котляров билдиргенди. Ол Къабарты-Малкъар Чегем чучхурла, Чирик кёлле, Минги тау бла чекленип къалмагъанын, аны туристлеге кёргюзтюрча аслам объекти, ол санда алыкъа адам аягъы басмагъан кёп жери болгъанын чертгенди.

Алай бла эсеплени келтиргенде, Санкт-Петербург архитектурасы, маданияты бла тарта зсе кесине, биз а табийгъатыбыз, аны сакълай билгенибиз бла сейирбиз къонакъларгъа. Жангыз да аланы айнытыргъа эм кёргюзте билирге керекбиз. Анга уа петербургчула юйретирге хазырдыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Документле

Бахсан районну Куба элини бир кесегинде бир-бир ишлеге чек салыуну (карантин тохташдырыуну) юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

БУЙРУГЪУ

Бахсан районну Куба элинде малладан бири къутургъан ауруудан ауругъаны ачыкъланнганы бла байламлы эмда Россей Федерацияны «Ветеринарияны юсюнден» 1993 жылда 14 майда чыгъарылгъан 4979-1 номерли Законуну 17 статьясына эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Ветеринария управлениясыны башчысыны 2015 жылда 9 сентябрьде чыгъарылгъан 38/УВ-639 номерли оноууна тийишлиликде къутургъан ауруу андан ары жайылмазча этер муратда:

1.Бахсан районну Куба элини бир кесегинде - Ленин, Калмыков эмда Надречная орамлагъа кирген тийреледе - бир-бир ишлеге 60 кюннге чек салыргъа (карантин тохташдырыргъа).

2.Карантинни кезиуюнде малланы, итлени бла киштиклени бу буйрукъну 1-чи пунктунда кёргюзтюлген тийреледен тышына чыгъарыргъа эмда ол жерледе малла бла сатыу-алыу бардырыргъа эркин этмезге.

3. Къабарты-Малкъар Республиканы Ветеринария управлениясы Бахсан муниципал районну администрациясы бла бирге жукъгъан ауруу андан ары жайылмазына къайгъырыргъа эмда тийишли мадарла жараштырыргъа, аланы жашауда бардырыргъа борчлу этиледи.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **Ю. КОКОВ**

Нальчик шахар, 2015 жыл 16 сентябрь, №119-РГ

Бахсан районну Дыгулыбгей элини бир кесегинде бир-бир ишлеге чек салыуну (карантин тохташдырыуну) юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

БУЙРУГЪУ

Бахсан районну Куба элинде малладан бири къутургъан ауруудан ауругъаны ачыкъланнганы бла байламлы эмда Россей Федерацияны «Ветеринарияны юсюнден» 1993 жылда 14 майда чыгъарылгъан 4979-1 номерли Законуну 17 статьясына эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Ветеринария управлениясыны башчысыны 2015 жылда 9 сентябрьде чыгъарылгъан 38/УВ-638 номерли оноууна тийишлиликде къутургъан ауруу андан ары жайылмазча этер муратда:

1.Бахсан районну Дыгулыбгей элини бир кесегинде – Тамбиев, Къызбурунская эмда Цагов атлы орамлагъа эмда «Кавказ» М-29 автомобиль жолгъа кирген тийреледе - бир-бир ишлеге 60 кюннге чек салыргъа (карантин тохташдырыргъа).

2.Карантинни кезиуюнде малланы, итлени бла киштиклени бу буйрукъну 1-чи пунктунда кёргюзтюлген тийреледен тышына чыгъарыргъа эмда ол жерледе малла бла сатыу-алыу бардырыргъа эркин этмезге.

3. Къабарты-Малкъар Республиканы Ветеринария управлениясы Бахсан муниципал районну администрациясы бла бирге жукъгъан ауруу андан ары жайылмазына къайгъырыргъа эмда тийишли мадарла жараштырыргъа, аланы жашауда бардырыргъа борчлу этиледи.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **Ю. КОКОВ**

Нальчик шахар, 2015 жыл 16 сентябрь, №120-РГ

Видеоконференция

«Бир газет да мамырлыкъны, жарашыулукъну бузаргъа бурулгъан материалны чыгъарыргъа эркин тюйюлдю»

Роскомнадзорну Аслямлы коммуникацияланы сферасында контроль эм надзор жаны бла управлениясыны таматасы Вадим Субботин СКФО-ну газетлерини эм телерадиокомпанияларыны башчылары эм келечилери бла видеоконференция бардыргъанды.

Бек алгъа Вадим Алексеевич тинтиуле ачыкълагъан кемчиликлени юслеринден айтханды. Сёз ючюн, газетлени юслеринден информация (выходные сведения) терс жазылгъанларын чертгенди. Тиражны бир-бирле кёбейтип жазадыла, алай этерге жарамайды. Неда приложениялары болгъан газетле битеулю экземплярларны санын белгилейдиле, ол да жоругълагъа келишмейди; газет кесини, приложениядa уа аныкъы жазылыргъа керекди. Бу зат бла байламлы «битеулю» деген ангылам жокъду.

Дагъыда редакцияны адреси, индекси тюз жазылмай жарарыкъ тюйюлдю. Субботин эсге салгъанды: газетни хар басмаланнган номерини бир экземплярын эм телерадиобериулени да копияларын тийишли органлагъа жиберирге керекди. Битеу бериуле Гостелерадиофондуда сакъланыладыла.

Видеоконференциягъа къатышханла соруула бергендиле. «Заман» газетни баш редакторуну орунбасары Текуланы Хауа малкъар тилде чыкъгъан газетде программа орус тилде чыкъсын деп тилейдиле окъуучула, ол законнга келишмеди, деп соргъанды. Субботин регистрация этилгенине шагъатлыкъ къагъытны тынгылы окъугъуз, сюйген тюрлениулени кийиригиз устаныгъыз, сора жангъадан регистрациядан ётюгюз, дегенди. Газетде ненча тил бла да хайырланыргъа болады, алай ала изданияны документлеринде белгиленирге керек болгъанларын да билдиргенди.

Видеоконференцияда газетлени эм телерадиоберулени жангъыз экземпляларын электрон формада жиберирге нек жарамайды деп соргъан эдиле Субботинге. Ол бу соругъна къарала турады, алай алыкъа оноу а этилмегенди, дегенди.

Баш редакторла кавказ республикалада 999 экземпляры газетле халкъланы бир бирлерине юсгюрген, экстремизмге тартхан материалла басмаланадыла, дегендиле. Субботин жыйылгъанланы эслерин бургъанды: Роскомнадзор тиражлары мингден озгъан газетлени тинтеди. Алай жаланда бир адам окъуна жазса тарыгъыу тиражы мингден аз болгъан газетде экстремизм халлы материал барды деп, анда тинтиу бардырылыкъды.

Аллай заявление тил этиу тюйюлдю, адамны инсан борчуду. Хар газет сюйген затын басмалап барса, законну да, адамлыкъны да эсге алмай, тынчлыкъ, мамырлыкъ да къурууркъдула. Сёзню ючюю улludу, хар жазгъан адам жууаплы болургъа керекди.

Конференциягъа къатышханла блогерлени ишлеринден хайырдан эсе хата кёп болгъанын чертгендиле. «Аланы не зат басмалагъанларыны къараймысыз? Блогерлеге да бир мардала, чекле нек жокъдула?» - деп соргъандыла. Чиновникни айтханына кёре, бир суткагъа сайтха ючминг адам кирсе, ол Роскомнадзор тинтирик СМИ-ге саналады. Аллай сайтха изламеле тюз башхалагъачадыла. Алай суткагъа ючминг адамдан аз кирген сайтла Роскомнадзорну компетенциясында чыгъадыла. Болсада алыкъа аякъланмагъан, айнымагъан сайтда окъуна экстремизм ышанлары бла материал болса, сора биреу аны юсюнден заявление жазса Роскомнадзоргъа, ол тарыгъыуну мурдорунда тинтиу бардырылыкъды.

Субботин чертгенди: шёндюгю дуниядa газетлени, телевидениняны, радиону, Интернетни магъаналары бек уллуду. Хар къыралгъа кесини политикасын, сайлагъан жолун акъылайды. Информация урушда хорлатмазгъа керекди. Жангъы законнга кёре, энди СМИ-де тыш къыралы капиталгъа чекле салынырыкъдыла. Дагъыда тыш къыралланы гражданлары СМИ-ни башчылары болаллыкъ тюйюлдюле, учредитель болургъа да жокъду эркинликлери.

Управлениялы таматасы видеоконференцияны ахырында Роскомнадзор, кемчиликлени ачыкълап, протоколла жазыр турургъа деп ишлемейди, аны бау борчу - СМИ-ге айныргъа болшууду, дегенди. Къыралгъа, законнга къажау бармай, правону чеклеринде игиленирге керекдиле газетле, телевидение, радио да. Жаланда ол заманда ала бау борчларын толтураллыкъдыла: жамауатны бирлешдиригге, халкъланы араларында шуёхлукъну кючлендиригге.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

БАЙРАМ

Бир бирге къонакъгъа барыгъыз, бир бирни алгъышлагъыз, къууаныгъыз, тилекле этигиз!

Тамбла - 24 сентябрьде - дуния башында битеу муслийманла да Къурман байрамны белгилеркиди. Хар жылдан да Ибрагим файгъамбарны, Аллахны саламы анга болсун, юлгюсю бла ислам динни тутханла къурман мал соядыла. Бу ишни баш магъанасы – Аллахха бойсунууду, анга табыныуду, баш урууду, ийнаныуду.

Къурман адамны ич дуниясы ариуланнганыны, жюрегинде таза ниетле хорлагъаныны, игиликни, мамырлыкъны белгисиди. Ол адамны халаллыгъын, жюрек жумушакъылыгъын, адеп-къылыкъ жаны бла даражасын кёргюзтеди, динни магъанасын ангыларгъа, бизни жаратхан Аллахха сюймеклигибизни билдирирге болушады.

Бу кюн межгитледе гъайыт намаз окъулады, иммамла Къурманны магъанасыны юсюнден айтадыла, муслийманланы бирликге чакъырадыла. Исламда Ораза бла Къурман экги уллу байрамдыла да, алагъа къуанч бла тюберге, бир бирге къонакъгъа барырыкъ, алгъышларгъа, къууаныргъа, тилекле этерге тийишлиди. Хар юйде да къурман этден ашла бла хант столла да къуралырыгъа керекдиле.

Болсада байрамны тёрелери бла байламлы соруула кёп болуучудула. Биринчиден, къаллай малны соягъра жарайды? Бек алгъа шериат бла муслийманлагъа ашаргъа эркин этилген, юйде багъылгъаны болсун: къой, эчки, ийнек, бугъа, тюе.

Къуранда былай жазылыпды: «...Аллахдан тилек эт да, малны сой...» Хадиседе айтылгъаныча, Мухаммад файгъамбар, Аллахны саламы анга болсун, эки акъ (кьолан) кьойну этген эди къурман. «Мен файгъамбар экги акъ кьойну сойгъанын кёргенме. Он Аллахдан тилекле этип, аланы жанларындан жатдыртып, бир аягъын къабыргъасына салып, боюнларын кеси тартханды», - деп жазылады хадиседе.

Къой, эчки бир жыллыкъ болургъа тийишлидиле, токълуну уа алтыайлыгъын соягъра да эркин этиледи. Тууар малны юсюнден айтханда уа, анга эки жылдан атларгъа керекди. Аны жети адамгъа атап соягъра жарагъанын биле болурсуз. Кьойну бла эчкини уа – бир еуленнге.

Мухаммад файгъамбар сокъур (бир кёзюне окъуна), акъсакъ, ауруулу эмда арыкъ малны къурман этиную дурус кёрмегенди. Алай малны сатып алгъандан сора ани юсюнде биз санагъан кьыяуланы кёрсегиз, алышындырыргъа неда башхасын алыргъа кереклиси жокъду.

Къурман юйюрге саулай этилирге да боллукъду. Ани юсюнден быллай хадис барды, аны Аиша жазып алгъанды: «Файгъамбар къурман малны къабыргъасына салып, Аллахны аты бла быллай тилек этгенди: «Я Аллах, Мухаммадан, аны юйюрюнден эмда жамауатындан къурман малны къабыл эт».

Файгъамбарны хадиседе ринде айтылгъаныча, малны сол къабыргъасына салып, аны Мекканы жанына (къыбылагъа) бурургъа керекди. Къурман малны сойгъан адам, аягъын аны къабыргъасына салып, Аллахдан аны къабыл эт деп тилек этеди. Былайда бир затны белгилеркиндим: малны аллында бичакъны билерге неда аны башха малланы къатында соягъра жарамайды.

Малны ёнкюче сатып алырга эркин этиледи, жаланда борчугъуну узакъ болжалгъа созмай тёлеялгъыкъ эсегиз. Аны терисин сатарга жарамайды, ани садакъагъа неда кьолайсыз адамгъа болушлукъгъа берирге тийишлиди.

Жолоучу бу ишден эркин этилемиди, ден соргъанла да бардыла. Алай алимле бу соруугъа бирча жууап бермейдиле. Болсада аланы асламмы айтханларына кёре, юйюнден узакъда болгъан муслийман къурманны борчунда эркин этилмейди, аны толтургъа онгу бар эсе.

Дагъыда къурманны кимге соягъра жарайды, деп да соруучудула. Бек алгъа акъылбалыкъ, акъылындан кем болмагъан муслийманга. Андан сора да, алимлени асламы айтханларыча, малны сатып алгъан адамны къолайы да болургъа керекди: байрам озгъандан сора юч кюнню ичинде аны юйюрю аш-суу керекли болмазгъа тийишлиди.

Къурманны гъайыт намаздан сора юч кюнню ичинде соягъра жарайды. Алай бек игиси уа тюз да намаз кьыляп бошагъандан сора этилседи. Аны юсюнден да быллай хадис барды: «Байрам кюнню намаз кьылыудан башлайбыз, ызы бла юйге келип, къурман малны соябыз. Алай этгенле суннаны толтурадыла. Алай малны намазгъа дери сойгъан адам а юйюрюне жаланда зт келтиреди, ол Аллахха табынмайды».

Эт ючге юлешиниди. Бир кесеги кьолайсызлагъа бериледи, экинчисиндген къонакъларгъа аш хазырларгъа тийишлиди, ючончю кесегин юйде кьоягъра жарарыкъды.

Мал кимге аталгъан эсе да, ол сойса игиди. Мухаммад файгъамбар кеси алай этиучю эди. Алай аны башха муслийманнга буюргъа да боллукъду. Болсада къурман аталгъан адам мал сюолгъанчу алайда турургъа керекди. Мухаммад кьызы Фатимагъа къурмат эттегинде, кьатындза сюелтгенди: къурман малны биринчи кьан тамычы бла бирге гюнэхларнгъ да кечиледиле, дегенди файгъамбар.

Къурман малны соягъыз адам Зуль-Хиджа айны (быйыл он 15 сентябрьде башланнганды) биринчи он кюнюнде чачын неда тырнакъларын кьыркъмаса игиди. Аны юсюнден да хадиследе айтылады.

Эти жаланда муслиймангъа уа юлеширгe керекди, деген оюм да барды. Алай алимлени асламы исламгъа кьажау болмагъан, дин бла уруш бардырмагъан адамлагъа къурман этни берирге жарайды дейдиле. Аны юсюнден Къуранда быллай сёзле бардыла: «Аллах сизни бла дин ючюн урушмагъанлагъа, юйюгюзден къыстамагъанлагъа иги кёзден къарагъа эркин этди. Кертиди, Аллах тюзлюкню изгеленлени сюеди».

Ёлген адамгъа къурман этиную юсюнден да айтырыкъ эдим. Ол осуятында анга къурман этилирин тилей эсе, жууукълары аны толтурургъа борчлудула. Дагъыда малны сойгъанда, Аллахдан юйюрю ючюн тилек этип, ауушханланы да сагъыныргъа боллукъду: «О Аллах, бу къурман малны юйюрюмю: сауланы, ёлгенлени атларындан да, кьабыл кёр».

Къурман байрам Меккагъа хаж кьылыуну бир бёлюмюдю. Ол Мина ёзенде Зуль-Хиджа айны 10 эм 12 кюнюнде белгиленеди эмда 3-4 кюнню барады. Алай битеу муслиймангъа да Меккагъа барып, байрамны исламда бек сыйлы жерледе белгилерге, къурман малны анда соягъра онглары жокъду. Аны ючюн а бу тёрени жашагъан жеribизде толтурургъа, байрамны юйюбюзде белгилерге да боллукъду.

Зуль-Хиджа айны биринчи тогъуз кюнюнде ораза тутуу Аллах сюйген ишледен биридиди. Биютонда уа Арафа кюнде (Зуль-Хидганы 9 кюнюнде - 23 сентябрьге тюшеди) оразаны магъанасы уллуду.

Биогюн хаж кьыльыгъа барган дин къарындашларыбызгъа, Арафат тауну тийресинде жыйылып, поняхларны кечилирин тилейдиле. Тауну тобюнде сюелиу хаж кьылыуну ахыргъы эм баш магъаналы тёресиди.

Алайды да, хурметли дин къарындашларым бла этечлерим, барыгъыздан да бу сыйлы байрам бла алгъышлайма! Аллах этген ахшы ишлеригизни сууаплылыгъын кёбейтсин, тилеклеригиз, къурманыгъыз да къабыл болсунла. Къурман байрам бютонда къууанчлы халда ётер ючюн, бир бирингизге кьалгъанлагъа барыгъыз, алгъышлагъыз, сыйлагъыз, Аллахдан тилекле этигиз, анга табыныгъыз.

АККАЙЛАНЫ Хасим хажи,
«Ислам в Евразии» газетни баш редактору, Аль-Азхар университетни выпускниги.

Итальян компания сэндвич-панельле чыгъаргъан заводха 25 миллион евро салгъанды

Сэндвич-панельлени (ала къурулуда хайыраныладыла) чыгъаргъан «Изопан Рус» компанияны заводу Волжский шахарда очылгъанды. Анга 25 млн евро къоратылгъанды. Бу объектде ишле эки жылны ичинде баргъандыла.

- Евросоюз бла келишиуле бираз къаты болгъанына къарамай, Россей итальян предприятиялагъа бюгюн, тамбла да ышаннгылы партнёр боллугъуна ийнанабыз, - дегенди холдингни вице-президенти Франческо Манни.

Заводда 65 адам ишлейди. Жууукъ заманда аланы саны жюзге дери жетерикди. Предприятие производствону ёлчемлери бла планлы кёрюмдюлеге чыкъса, бир жылгъа 160 млн сом налог тёлерикди.

Дагъыстанда энтта бир аэропорт сюерикдиле

Дагъыстанда энтта бир аэропорт ишлеркиди. - Бу регионланы араларында транспорт ачыкълыкны айнытыргъа кереклиси бла байламлыды, - дегенди Шимал Кавказны ишлери жаны бла министрни орунбасары Одес Бойсултанов.

СКФО-ну регионларыны улоу инфраструктураны эм логистиканы кеси алларына, къыралны болушлугъу болмай жарашдырыргъа онглары жокъду. Шимал Кавказгъа уа туристле келирге бек сюедиле. Алай бир-бир жерлеге жетерге къыйынды, деп белгилегенди ол.

Къурулушну темасын андан ары бардыра, Дербентде суу жагъасын ишлерге ахча бёлюнюркдю, дегенди Бойсултанов. – Ол тенгиз шахарды. Тенгиз шахар а ариу суу жагъасыз – ол къужур затды, - деп къошханды министрни эканчиси.

Ингушетияда «Нартланы сермешлеринде» хорлагъанланы сыйлау кечге дери баргъанды

Халкъла аралы бирден бирге къатышхан кюрешиную турниринде хорлагъанланы сыйлауу Ингушетияда кечени ортасына дери баргъанды. Бу ишге республиканы башчысы Юнус-Бек Евкуров да къошулгъанды.

Ол тюйюшню ариу эм жетишимли бардыргъаны ючюн Марчин Тыбурге республиканы Сыйлы грамотасын бергенди, битеу къалгъанлагъа - Ингушетияны таматасыны грамоталарын. Халкъла аралы турнирни къурауча эмда бардырыргъа уллу къыйын салгъанлары ючюн Евкуров греко-рим кюрешде 1992 жылда Барселонада ётген Олимпиаданы кюмюш призёру, Европаны эки кере чемпиону Ислам Дугучиевге эм боксдан Олимпиада чемпионнга Вячеслав Яновскийге Сыйлы грамотала тапдыргъанды.

Сюрюлген жерлени кёбейтиу 22 минг тонна пиринч жыяргъа онг береди

Сюрюлген жерлени кёбейтгенден сора Адыгеяны аграрчылары 22 минг тонна пиринч жыяллыкъдыла. Аны юсюнден республиканы эл мюлк министри Юрий Петров билдиргенди.

- Пиринч сепген мюлкле тирлик жыйып башлагъандыла. Биз 22 минг тонна алырга муратлыбыз. Аллай эсепге сюрюлген жерлени ёсдюрюуню хайырындан жеттенбиз, - деп айнгылатханды Петров.

Быйыл пиринч бахчала 7, 5 минг гектар аладыла. Он былтырдан эсе 3 мингнге асламды. Биринчи болуп битим жыйыуну Тахтамукъай эм Красногвардейск районланы мюлклери башлагъандыла. Бюгюнлюкде ала 670 гектарны оргъандыла. Хар гектардан 44 центнер алгъандыла, дегенди министр.

Черкесск округда эм иги картодром ачхандыла

Черкесскде культура эм солуу паркда къууанч халда уллу картодром ачылгъанды. Бу ишге регионал эм шахарны властларыны, спорт организацияларыны келечилери, къонакъла къатышхандыла.

- Барыгъызны да байрам бла алгъышлайма! Къарачай-Черкеседе биринчи картодромну ачылыуу- уллу къууанчды. Аны трассасы бизде жангыз да республикалы угъай, битеуроссейли эм халкъла аралы дарахала эришиуле бардырыргъа онг береди, - дегенди шахарны мэри Руслан Тамбиев.

Ол бу магъаналы объектни къурауча къатышхланлагъа ыразылыгын билдиргенди. Дагъыда картинг-арада спортну техника тюрлюлерини сабий школу очылгъаны республикада белгили чемпионланы ёсдюрюрге себеп боллугъуна ийнанганын айтханды.

Арап гуманитар фонд Чеченнге ахча берирге айтады

Чеченни ара шахары Грозныйге алгъаракъда этилген келишимге кёре шейх Халиф бен Заид Аль Нахайянны атын жюртген арап гуманитар фондуну келечилери келгендиле.

- Къонакъла гитче эм орта бизнесге себеплик этиуге, инновация проектлени тамамларгъа къалай тюрлю инвестиция салыргъа боллукъду деген соруулану кётюргендиле сёлешиую кезиуюнде. Жаш предпринимательге болушлукъ этиу энчи жерни алгъанды, - деп билдиредиле республиканы башчысны эм правительствосуну пресс-службасынан.

Бирге ишлеуню заманында эм магъаналы проектле белгиленирикдиле. Тарыхда биринчи кере Чеченде Халифни фондуну филиалы очылыргъа боллукъду.

ОНОУ

Саулукъгъа тийишли жерде бакъдырса игиди

КъМР-ни Правительсвосуну орунбасары - саулукъ сакълау министр Ирма Шетованы башчылыгы бла Прохладна районну ара больницасында туберкулёзгъа къажау бёлюмню ишин тюрлендириу жаны бла комиссияны кенгеши бардырылгъанды. Анга республиканы Парламентини, Халкъ фронтну регион бёлюмюню, надзорлукъ этген къауум службаланы, профсоюзланы, саулукъ сакълау учрежденияланы келечилери эмда районну бла Прохладный шахар округну администрацияларыны таматалары да къатышхандыла, деп билдиргенди КъМР-ни Саулукъ сакълау министерствосундан.

Жыйылыуда кётюрюлген проблеманы юсюнден айтханда, Ирма Шетова аны тамамлаугъа бютюнда сакъ болургъа чакъыргъанды. Сагъыныльгъан бёлюмде биогюнлюкде отуз жер барды. Аны ишин жаратмагъанла республиканы власть органларына бир ненча кере жазгъанды таргъыуча. Саусузлагъа тийишлисича къаралмайды, багъыуну качествосу махтарча тюйюлдю дегенле да кёп болгъандыла. Алай бёлюмню жабылырына да кёпле тюйюлдюле ыразы.

Биринчиляри – анда урунгган врачладыла. Сейир тюйюлдю ала ишлерин тас этерге сюймегенлери. Экинчилери уа ары саулукъларына багъаргъа келгенлени бир къауумуду. Аланы Нальчикде Туберкулёзгъа къажау диспансерге жиберирге дейдие. Ала уа, узакъгъа барып айланмай, тургъан жерлеринде багъылыргъа ыразыдыла.

-Диспансерде шёндю бир кезиуге 440 саусузгъа къарарча онг барды, - деп ишандыргъанды Шетова. Ары битеу республикадан келедиле адамла. Бу жаны бла бир тюрлю чырмау болса, саусуз КъМР-ни Саулукъ сакълау министерствосуна **40-15-65** телефон бла сёлешип билдирирге боллукъду неда диспансерни баш врачына **73-04-20** номер бла.

Туберкулёз бла ауругъанлагъа тийишлисича къаралмаса, аланы саулукълары осалгъа кетип башлайды. Ол районну ара больницасыны уа бу ишни тыгылы бардырырча онгу жокъду. Ирма Шетова бу шартха энчи эс бургъанды. Туберкулёзну багъыуда баш магъана саусузну бирсиледен ташада тутаргъа кереклисине бериледи. Аллай онг а жаланда диспансерде барды.

Аны кьолайда да, багъарча онглары да игиди. Кьырал этген болушлукъну хайыры бла ары диагностика этген жангы оборудование сатып алынгнанды. Бу жумушха 68 миллион сом къоратылгъанды. Республикалы энчи программаны чеклеринде уа аны терапия бёлюмлерине ремонт этерча (шёндю бардырыла турады) онсегиз миллион сом жиберилгенди. Ол ачнаны хайыры бла жылыу бла жалчытыу сетьле да алышындырыла турадыла.

Жангы оборудованияны хайыры бла учреждениядa битеу тинтиуле сагъат бла жарымны ичинде тамам этиледиле. Лабораториялары энди башлана тургъан туберкулёзну эмда аны битеу тюрлюлерин ачыкъладыла. Ол а врачлагъа тийишли багъыу программаны сайларгъа онг береди. Дагъыда дарманла бла жалчытыугъа арт эки жылны ичинде кьырал субсидияла бла 45 миллион сом бергенди.

Ахырында кенгеше кьатышханланы барысы да кёп профильли больницада туберкулёзгъа багъыу бёлюм болмазгъа керекди деп бирча оюм этгендиле. Быллай саусузлагъа энчи жерде къараргъа тийишлиди. Ол а, къалай-алай болса да, районну ара больницасы тюйюлдю.

Басмагъа **УЛБАШЛАНЫ Мурат** хазырлагъанды.

БАЙЛАМЛЫКЪЛА

Ауругъанлагъа Санкт- Петербургдан келген уста врачла къарайдыла

Нальчикге командировка бла Санкт-Петербургдан врачла келгендиле. Аланы араларында эндоваскуляр хирургиядан, нейрохирургиядан эм онкологиядан специалистле да бардыла. Бюгюнлюкде кьонакъла къатышып Кьан тамырлагъа эмда Жюрекге бакъгъан аралада операцияла бардырыладыла. Программаны чеклеринде саулай да он адамгъа къараллыкъды. Тамырларында кьан юйюшген, жюреги тап ишлемеген эм мыйысында раны болгъан саусузла бусагъатда операциядан сора багъыла турадыла. Кеслерини да халлери игиге айлана тебиргенди.

Профессор Джаналидзени атын жюрютген институтну таматасы Валерий Парфёнов кьан тамырлагъа бакъгъан араны таматасы Заур Кожаев бла бирге операция этип саусузну мыйысында кёпчюген жерин кетергенди. Кеси да бу араны ишине бек бюсюрегенди. Оборудованияны жаратханы, реанимацияны иши тынгылы къуралгъанын да белгилеп, анга бийик багъа бичгенди. Учреждение толусунлай дуния стандартлагъа келишгенин, анда урунгган врачланы билимлери, усталыкълары да иги болгъанын белгилегенди.

Стационарда Вячеслав Кандыба бла Марьяна Акбашева биринчи кере эндоваскулярный амалны хайырланып, 49 жылы болгъан тиширыуну кьан тамырына операция этгендиле. Ол мастер класс халда бардырылгъанды. Кардиология арада уа Евгений Шлойдо бла Ислам Барукаев сагъыныльгъан амал бла жюрекге операция этгендиле. Ол бошалгъаны бла саузуз журналистлени соруулларына жуап бере, халы игиге айланнганын билдиргенди.

Бу амалны хайырланып, операцияны саузузну жармагъанлай ётдюрюрге жарайды. Ол себепден адамны терисин да бузулмайды, кеси да терк тириледи. Къырала белгили стационарла бла байламлыкъ кючлене барса, республика жюрек бла кьан тамырлагъа багъыуда алгъа уллу атлам этериги баямды, деп билдиредиле врача.

КъМР-ни Саулукъ сакълау министерствосуну пресс-службасы.

ИТОГЛА

Алыкъа къарыу таркъаймагъанды

Озгъан ыйыкъда Черек районда Къашхатауну Культура юйюнде Урушну, урунуну, Сауутланнган кючлени ветеранларыны советини 5 отчёт-айыры конференциялары болгъанды. Кенгешлерин башлардан алгъа уа таматала къазауатда ёлген аскерчилени эсгертмелерине гюлле салгъандыла.

Конференцияда советни таматасы Чеченланы Георгий озгъан кезиуде къаллай жумуша тамаманнганларыны юслеринде доклад этгенди. Ол тамата тёлю теракт халда этилген аманлыкъла азаймагъанларына жарсыгъанларын да белгилегенди эмда ата-аналаны сабийлерини алларында жууаплылыкъны ангылап, аланы патриот ниетледе юйретирге, экстремист ишледен сакъларгъа чакъыргъанды.

Черек районну администрациясыны таматасы Муртазланы Борис Чеченланы Георгий советни башчысыны къуллугъунда бет жарыкъны ишлегенин, организацияны келечилерин бирикдириуге уллу кьыйын салгъанын, тамата тёлюню жарсыуларын тамамлауда власть органла бла бир тилли болгъанын чертгенди.

- Бюгюнлюкде районда жамауат-политика болум тынчды, бизнес бла предпринимательство айныйдыла, Огъары Жемталада школ ишленеди, Черек ГЭС-ни каскадыны къурулуу бардырылады, жолла тапландырыладыла, демография да игиди. Алай проблемаларыбыз да аз тюйюлдюле. Бек алгъа ишчи жерле жетишмейдиле, билим бериу, саулукъ сакълау учреждениялары ишлерин игилендирирге, районну эллерин тазаларгъа тийишлиди. Алай битеу кемчиликлени кетерир ючюн кьолдан келгенни этерикбиз, - дегенди ол.

Конференцияда советни таматасын айырыуда да болгъандыла. Бу къуллукъгъа жангыдан Чеченланы Георгий тийишли кёрюлгенди.

Ол кюн дагъыда районну жамауат жашауына тири къатышханланы, ёсюп келген тёлюню юйретириу кьыйын салгъанланы да белгилегендиле. Алай бла Бабугент элде ветеранланы советини таматасы Башийланы Дугу, Жемталада эмда Къашхатауда ветеранланы советлерини келечилери Муаед Голпачев бла Узеланы Сахадин Черек районну жер-жерли самоуправление советини Сыйлы грамотасы бла саугъаланнгандыла. Огъары Малкъар элни бла Аушигерни ветеранларыны советлерини келечилери Алтууланы Далхат бла Махмуд Шхагапсоев а Черек районну администрациясыны грамоталарыны тийишли болгъандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Тинтиуле

Сууну хайырландынг эсенг - хакъын тёле

Бу кюнледе КъМР-ни Табигъат байлыкъла эмда экология министерствосунда бардырылгъан жыйылыуда суу ючюн хакъ тёлеу эмда сууну хайырланыуну юсюнден келишимле этиу не халда болгъанына къаралгъанды.

Анда белгиленнгенича, Къабарты-Малкъар Республиканы тийресинде жерни башында объектледен суу жыйышдырылгъан (алгъан) 40 организация барды. Аладан онусунда ол ишни бардырыргъа эркинлик берген къагъытлары жокъдула: «Водоканалда», «Зори Кавказа-зада», «Приэльбрусье» пансионатда, Герпегеж, Къара-Суу, Огъары Бахсан, Огъары Жемтала, Бедик элледе, «Ручей» МУП-да (Жемтала), «Калина» ООО-да (Белокаменское).

Эркинлик къагъытлары болгъан 30 предприятиядан 14-сю сууну жыйышдырыгъанлары (алгъанлары) ючюн хакъны заманында бермейдиле неда тёлемей къоядыла. Ала быладыла: «Родник» ООО (Залукодес), «Нижний Чегем Водоканал» МУП, «Родник» ООО (Лячинкъая), «Влетт» ООО (Ерокко), «Аквасервис» ООО (Каменномостское), «Родничок» ООО (Псынадаха), «Исток» ООО (Шардаково), «Насып» МУП (Къашхатау), «Элбрус-Тур» пансионат, «Бисо» ООО (Бызынгы), «Шхельда» ООО, «Приэльбрусье» ЗАО, «Чегем-Суу» МУП, Булунгу эл, «Элбрус –Терс-Къол» ООО.

Быйыл биринчи октябрьге дери жыйышдырылгъан борч тёленип бошарча мадарла этергe кереклиси эсгертилгенди. Ишлерге эркинлик берген документлери болмагъан адамла аланы жарашдырыуну къолгъа алыргъа керекдиле, деп къаты айтылгъанды.

Кенешге КъМР-ни табигъат байлыкъла эмда экология министрини орунбасары Олег Коновалов, финанс-экономика департаментни башчысы Любовь Эльмесова, суу ресурсланы эмда къоруулланнган ГТС-лени бёлюмюню начальнини Бёзюланы Алим къатышхандыла.

Бизни корр.

Журналистни сагъышлары

Бусагъатда бизни республикада, битеу дуниядача, интернетни хайырланнган адамланы саны ёсюп барады. Сёз ючюн, терроризмге къажау операция башланса, аны юсюнден билдириу видеосу бла тюз баргъан минутларында интернетде чыгъады. Аны бла байламлы кёпле: «Газетле шёндю кимге керекдиле?»- дейдиле. Алай башха къыралланы сынаулары кёргюзтеди: интернет айныгъанлыкъгъа, газетле ёлмейдиле.

Интернет басманы жутуп къоймаз

Яникой элден Созай улу кёп жылланы Германияда жашайды. Аны бла ушакъ этгенибизде, ол: «Биринчи заманда мен быллай бир хакъсыз газет басмалагъан Германия чачылмай, оюлмай къалмаз деучю эдим. Алай, кесигиз кёргенликден, ол къырал шёндю кесини башын кечиндирген бла чекленмей, битеу Европагъа болушады.

Кюн сайын почта ящикде эки-юч хакъсыз газет болады. Алада къырал халкъгъа не зат билдиригенче эсе да, толусунлай жазылады. Шахаргъа не артист келгенди, кюнгюн не заманда боллукъду, жуукъ кюнледе не жандауурукъ акцияла бардыряллыкъдыла, немисли спортсменлени жетишимлери, политиклени проблемалагъа кёз къарамлары - хар зат да хакъсыз басмаланады!»- дегенди.

Газет – халкъны бирлешдирген, аны жамауат этген кючледен бириди. Жарсыугъа, бусагъатда республикалы изданияланы тиражлары аздан, ала борчларын тийишлисича толтуралмайдыла. Аны биринчи сылтауу - жазылыу багъады. Экинчи сылтау - газете почта осал ишлейди, шахарланы кёп юйлеринде уа почта ящикле жокъдула.

Алай энчи «Заман» газетни юсюнден айтханда, кесибизни адамларыбыз – таулула - анга ат башындан къарагъанларын чертирге керекди. Бурунгулуланы жашауда не болумну да шарт суратлагъан сёзлери барды: «Метеке къабугъундан жийиргенгенлей». Алай кеси кеслеринден къачханланы юслеринден айтхандыла.

Не сейир, бюгюнлюкде малкъар интеллигенцияны къурагъан, тынгылы иш хакълары болгъан адамларыбыз окъуна газетге жазылыргъа истемедиле. Бирле тауча окъуялмайбыз, дейдиле. Статьяланы окъумасала окъуна, жетишимлери болгъан алимлерибизни, тепсеучюлеribизни, къурулушчуларыбызны, бизнесменлеribизни эм башхаланы суратларын кёрселе аманмыды? Газет халкъны бир бири бла танышдырады.

Былайда бир затны энчи чертирчады: газетни даражасын жаланда журналистле угъай, халкъ уугъайды. Кёпмю жазадыла бизге эллерибизден? Бек аз. Малкъар тилде газет журналистле иш хакъ алсына деп къуралмагъандыла, ол таулуланы хапарлары жюрюген, проблемалары сюзюлген изданияды. Аны бетлеринде миллетге жарарыкъ сёзю болгъан хар адамгъа да барды жер. Ол эркинликни хайырланыргъа керекди.

Журналистлени, алимлени, политиклени аралырында къырал газетлени жабаргъа керекди дегенле аз тюйюлдюле. Оюмларыны мурдору: эркинлиги болмагъан журналистика - журналистика тюйюлдю. Аланы айтханларында да болуу бир магъана. Алай Францияда Мухаммат файгъамбаргъа карикатура ишлеген журналистлени террористле ёлтюргенлеринде, битеу дунияда да даулашла баргъандыла газет ишни юсюнден.

Хау, чыгъармачылыкъ бек алгъа эркинликди, алай ол биреуню дин сезимин сындыра эсе уа? Биреуню жанын аурута эсе уа? Эркинмиди Аллахха ийнанмагъан журналист файгъамбаргъа карикатурада этерге, эркинмиди баш редактор аланы басмаларгъа?

Законнга кёре, эркинди. Алай жер башында миллионла да ийнаннган адамла башха тюрлю сагъыш этедиле. Кертиси бла да, айныгъан къыралланы конституциляларында жазылыпды хар инсан ийнаныргъа неда ийнанмазгъа эркинди деп. Да сора ийнанмагъан адам ийнанганны нек сындырады газетини бетлеринде?

Алайды да, бусагъатда малкъар тилде басмаланнган жангыз газетни магъаналылыгъын ангылап, анга хурмет этерге юйренейик. Анга чыртда жазылыгъа унамагъанланы бир-бирлери: «Сиз башха миллетни адамланы юслеринден материалла берип турасыз»,- дейдиле.

Ол терс оюмду. Газетни жигитлерини асламысы таулула болсала, ол тамамды. Асламысы, барысы да угъай. Бизни сабийлеribиз интернационалистле болургъа керекдиле.

Шёндю Москвада, Ленинградда, Россейни башха уллу шахарларында, тыш къыралладa къаллай бир жашларыбыз, къызларыбыз окъуйдула, ишлейдиле. Ала башха миллетни адамланы къатларындадыла. Аны себепли бизни сабийлеribиз кеслерини миллетлеринн сюйгенден сора да, башхаларгъа хурмет эте билирге гитчеликлеринден юйренирге керекдиле.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Керти хапар

Алтынла - багуш челекде

Жазгъаным кеппе-кертиди. Жаланда атларын тюрлендиргенден башха бир жалгъан шарт къошмайма. Беш къатлы юйню бешинчи этажында жашай эди Мырзабек. Алаша бойлу, толу киши. Жуугъу обкомда ишлеген хапары бар эди. Къоншулары бла саламлашхан адети уа жокъ. Юй бийчеси Налбат, къызы, жашы. Не кереклерин да табадыла, тийреде барындан да ариу кийинедиле. Мырзабек ахча жюрюген учреждениядa ревизор эди. Мен аны бир кере да кеф болмагъан кюнюн кёрмегенме. Юйню къабыргъаларына, сокъур адамча, эки кьолу бла да таяна, аманны кебинден кётюрюледи фатарына.

Налбатны уа иши жокъду аны кюн сайын юйге эсирип келгени бла. Ачхады анга насып, кьууанч да. Эри элпек тапдырады аны. Эсирик болгъанды, энди «факъыра» къоншулары бла сёлеширге да кюсемейди. Сабийлери юйюл эди Налбат. Ахча кёкден тюшмейди да. Алай малкёз тиширыу аны юсюнден сагъыш этмегенди. Не къадар кёп болса, ол къадар игиди, артыкъ боллукъ тюйюлдю. Эри уа, агъач ичинде мишеген тапханча, ташыйды къызыл онтюменликлени. Финанс низамны бузукъчуларыны аманлыкъ ишлерин букъдурады да, ала уа урлагъанларындан ревизоргъа дайым юлюш чыгъарадыла.

Алай бла тергеусюз кёп ачха жыйыгъандыла Мырзабек бла Налбат. Бир ингирде олтургъандыла да кенгеш тутхандыла. Чийлерин тышына чыгъармазгъа келишгендиле, юй тоначчула кёп шёндю. Налбат да кесин башха тюрлю жюрютюрге кюрешеди, алгъынча махтанчъ тюйюлдю. Къысхасы, тёгеректе жашагъанладан айырмалы кёрюнюрге сюймейди. Багъалы кийимле да алмайды. Болсада жюрек тынчлыгъы жокъду. Ахча кёп палах келтиргенини юсюнден хапарла эшите тургъанды. Тиширыу аман акъылгъа эр кишиден эсе уста болады деучюдюле.

Юй бийчеси Мырзабекге айтады: «Ахча не сыйлы зат эсе да, къагъытды. Аны кёрюмдюсюн тюрлендирирге, алышындырыргъа, сомну кьыйматын тюшюрюрге боллукъдула. Кьолубуздагъын алтыннга айландырайыкъ, ол не заманда да ачхады. Алайгъа тохташдыла. Болсада бир жолгъа кёп ачха элтирге базынмайдыла, къоркъадыла. Уручуна марап турадыла алтын затла сатып алгъанланы деп эшитгендиле. Налбат аз-аздан, кёзге урунмазча, жюзюкле, сынжырыкъла, бууунлукъла, дагъыда башха затла алады. Иги кесек алтын жыйышдырады.

Аллай бир байлыкъны сакъгъан да тынч тюйюлдю. Эри да, сабийлери да билмезге керекдиле бу затланы ол къайда букъдургъанын. Сагъыш эте кетеди да, табады амал. Кир-кипчик жыйыйлыучу эски челекде жерчик кьурайды байлыкъларын асыргъа. Тюбюнде - алтынла, башында - багуш. Эринден, сабийлеринден да жашырады кьайры салгъанын. Кесиндан башха бир киши билирге керек тюйюлдю.

Жашай турадыла алай, Мырзабек, алгъынча, аякълары тутмай, Аллахны кюнюнден ары-бери сюрюше келеди юйге. Эринчи эрттенликге дери аязмайды. Налбат сабийлерине кир-кипчик челекни орам жанында салынгнан уллу темир ящикге элтигиз деп, ахыры да айтмайды. Ала да артыкъ уллу тартынмайдыла бу жумушну этергe. Налбат кесиди ол челекни иеси, аны кишиге да ышанмайды. Кече, кюн да андан кёзюн айырмайды. Алай тышына чыкъмай да кьалай турсун!

Къоншулары эслегендиле Налбатны «иги жанына» тюрленнгенин. Алгъын тийреде киши бла къазанлашмагъанды. «Бизни кесибизни кругубуз барды», - дерге ёч эди. Энди уа ыйлыкъсынмайды ким бла да сёлеширге. Мырзабек биргесине ишлеген нёгери бла сёз болгъанын эшитгенди да, ичине кьоркъуу киргенди.

Ахча! Уллу къарыуу, ючюю болгъан ахча! Анга жетгенде, намыс, хурмет, тенг, шуёх да жокъ! Мырзабек бла нёгери Махау да аны юсю бла жау болдуда. Бир бири ауузларына «тюкюрюп» туруччула энди бир бирлерине уру къазадыла. Ол да, Мырзабекча, улутхачы, алай «рейтинги» андан алашаракъ. Зарлыкъ, бу къурурукъ зарлыкъ, къоймайды адамны жеринде. Мырзабекге ахча кёбюрек тюшгени тынчлыкъ бермейди Махаугъа. Ол себепден экисини да аманлыкъ ишлерин ачыкъ этергe таукел болады. Ол тюшгенди Мырзабекни ичине.

- Келип къармаргъа боллукъдула, - деп эсгертеди юй бийчесине.

- Келсинле, аруууму табарла. Къоркъма, мен алтыныбызны аллай жерге букъдургъанма, бир жанны эсине келмезча.

Бир кюн, башына не акъыл кирген эсе да, Мырзабек эсирмей келгенди. Къоншула да сейир этгендиле ары-бери сюрюшмегенине. Налбат юйде жокъ. Къайры кетген болур? Челекни элтеди да жол жанына тургъан ящикге атады. Киркипчикни ташыучула, тёгеркни темир таууша алдырыр, жюклерин алып кетедиле.

Ёмюрде этмеген ишин къалай этди Мырзабек? Баям, Аллах буюргъан болмаз эди харам ача бла байыкъланыргъа. Бир уллу жумуш тамамлагъанча, кётюртмеге таянып, тютюнню букъулатады. Ол чакъда эшик ачылады да, къатыны киреди. Налбатны олсагъат кёзю жетеди челек жеринде болмагъанына. Жюреги теркъ-теркъ уруп башлайды.

- Челекни къалайгъа салгъанса?

- Бир жары да угъай, атханча кир-кипчик жыйылыучу ящикге.

- Оу! Мен жарлы, мен харип! Юйюбюзню къурутдунг, эшигибизни жапдынг, факъыралыкъ жыяргъа къыйдырдынг!

- Не болгъанды, не хахай этесе? Челек табылмайма къаллыкъды?

- Тууар, алтыныбыз аны ичинде эди! Битеу байлыгъыбызны элтдинг да тёкдюнг!

Андан ары сёз айталмай, Налбатны эси ауду. Терк болушлукъ тапдырыучу машинаны келгенин кёрюп, къоншула да къайгъылы болдула... Ёлген ёлюча айланады энди ол. Бир киши бла сёлешмейди. «Не болгъанды, былай некзе?» - деп соргъанлагъа да жууап бермейди. Ишни кертисин ачыкъ этергe уа сюймейди.

Палахны ызындан палах! Къалай –алай болду эсе да, Налбат тёздю. «Аллах буюрмагъанны тартып алаллыкъ тюйюлсе», - деп кёллендиреди кеси кесин. Медсестра эди да, алгъыннгы ишине алыргъа айтхандыла. Мырзабег а кётюралмады аллай къыйынлыкъны. Жюреги жарылып ёлдю. Харам ача башына жау болду, деп аллай оюм келген болурму эди акъылына? Не хазна...

ТАУБИЙ улу А.

Дата

Чабышыула бла профилактика ушакъла

26 сентябрьде 10:00 сагъатда КъМР-ни Саулукъ сакълау министерствосу, Нальчик шахарны администрациясы эм республиканы Кёп функциялы арасы бардырып Жюркени битеудуния кюнюне велосипедледен эришуюле боллукъдула. Маршрут Лермонтов атлы орамда Атажукин садха кирген жерден тебирип Шогенцуков атлы орамны жаны бла Спартак стадионнга дери, андан Кязимни бла Бекмырзаны эсгертмелеринде, андан ары аллея бла баш къабакъларгъа дери созуллукъду.

Акцияны чеклеринде Жюркеге бла хан тамырлагъа бакъгъан эмда Республиканы профилактика араланы пунктлары ишлерикдине. Мында адамла специалистлеге жюркени саулугъуна къаратыргъа, соруу берирге да боллукъдула.

Эришиулеге «Evil wheels» профессионал команда да къатышырыкъды. Акцингъа къошулгъанланы барына да «Жюрек бла хан тамырланы къоруулагъан жыл» деген чакъырым жазылып байракъчыкъла юлеширикдине.

Чабышыулагъа къатышырга ким да эркинди. Эм тирилени уа 27 ноябрьде Жюрек бла хан тамырлагъа аталгъан жылны жабылыууна чакъырлыкъдыла.

АКЦИЯ

Улутхачылыкъны къурутуугъа алланып

Къарачай-малкъар жаш тёлюню айнытыугъа себеплик этген «Эльбрусоид» фонд КъМР-ни Граждан обществону институтлары бла байламлыкъла жюрютюу эмда миллетлени ишлери жаны бла управленияны болушлугу бла шахарны солуу паркында «Мен коррупциягъа къажаума» деген акция бардыргъанды.

Бу ишни мураты - жамауат, ол санда жаш тёлю, улутхачылыкъгъа тёзюмсюз болурча этиудю. Фондну активистлери битеу кючню бирикдирирге кереклисин айта, бу осал къылыкны кетерир ючюн, анга жамауат бирден къажау сюелирге тийишли болгъанын белгилейдине.

Алгъаракълада проектни чеклеринде анда чыгъармачылыкъ ишлени «Мен коррупциясыз жашау жанлыма» деген конкурсу бардырылгъан эди. Аладан эм игилери листовкалагъа кёчюрюлюп юлешиннгендине. Парда солугъанла акциягъа сюйюп къатышхандыла, улутхачылыкъ кёплени жарсытханы кёрюне эди. Активистле уа алагъа КъМР-ни Башчысыны коррупциягъа къажау телефон номери бла къагъытла бергендине.

Бу ишни юсюнден айта, фондну жер-жерли бёлюмюню башчысы Аналаны Марат ала быллай акцияланы, патриот ниетге юйретген ишлени дайым бардыргъанларын билдиргенди. Жаш адамлагъа бу проблемаланы ангылатыргъа керекди, бизде алагъа право низамны сакълаучу органланы келечилери бла тюбешиуле къуралады-ла. Биз бусагъатдагъы жашауну проблемаларына жамауатны эсин бурургъа кюрешебиз, дегенди ол.

«Эльбрусоид» фонд.

Ангылатыу

Аналыкъ капиталны амаллары кенгергенди

РФ-ни Правительствосу аналыкъ капиталны сакъат эмда саулукълары осал болгъан сабийлени кереклерине къоратыргъа эркин этген законопроектни къабыл кёргенди.

Сёз ючюн, ол ахчаны саулугъу осал болгъан сабийге керекли товарланы сатып алыргъа неда жумушларын толтурургъа къоратыргъа боллукъду. Ол санда пандусла неда юйню ичинде тутуп атларгъа болушхан затла, массаж стол, ДЦП аруулары болгъан балачыкъларгъа велосипедле, Брайльни алфавити бла клавиатура сатып алыргъа жарайды.

Законну жарашдыргъанла акъыл этгенлерича, жангы жорукъла саулукълары осал болгъан сабийчиклени жамаятдан айырылмай жашау этерге, билимлерин айнытыргъа себеплик боллукъдула. Бюгюнлюкде уа Россейде аналыкъ капиталны алгъан 11 минг юйюрде сакъат сабийле ёседиле.

Тюбешиу

Жорукъланы эсгергенди, назмула окъуугъандыла

РФ-ни МВД-сыны Нальчик шахарда управлениясыны къуллукъчулары эмда Жамауат советни келечилери 30-чу номерли орта школну окъуучулары бла тюбешгенди-ле. Анда сёз келишиулюкню, тёзюмлюлюкню, миллетле аралы адаугъаланы профилактикасыны юслеринден баргъанды.

Биринчиден, школчулагъа билим алыуда жетишимле тежеп советни секретары Элла Тхашегуугова сёлешгенди. Советни таматасы - «Литературная Кабардино-Балкария» журналны баш редактору Хасан Тхазеплов а терроризм адамлагъа къаллай къыйынлыкъ келтиргенини, анга жамауат саулай да къажау турургъа кереклисини юслеринден айтханды. Ызы бла 8 классны окъуучусу Карина Кунижева кесини назмуларын окъугъанды.

Акъылбалыкъ болмагъанланы ишлери жаны бла инспектор - полицияны тамата лейтенанты Виктория Карацукова уа орамда къоркъуусузлукъну жорукъларын, танымагъан адамла бла сёлеширге жарамагъанын эсгертгенди.

Тюбешиуню ахырында школчулагъа къауугъаланы кезиуюнде не этерге керекли-сини юсюнден памяткала юлешиннгендине. Ахырында школну директоруну орунбасары Елена Кизова полициячылагъа быллай магъаланы эм керекли жыйылыу бардыргъанлары ючюн ыразылыгъын айтханды.

Бизни корр.

Поэзия тизгин бла

Бу кюннге сюйюнейик

Къурман байрам, дин байрам –
Аталаны байрамы.
Къурман айгъа да жетдик,
Санай – санай айланы.

Шукур болсун Аллахха,
Жыл да жылы ётдю эсе,
Былтыр озгъан Къурман айы –
Быйыл къайтып жетди эсе.

Къурман байрам, дин байрам –
Муслийманла байрамы.

Бу кюннге сюйюнмеген –
Адамланы хайраны.

Кел, жуукъ бол дин
къарындашым –
Къурман ашдан кёрейик,
Кёлкъалдыны кери этип,
Бир бирге къол берейик.

Быллай кюнде жарамайды
Бир бирге къаш тюерге,
Муслийманла борчлудула
Бир бирлерин сюерге.

Бу кюнледе жарамайды
Бир бирден тил тутаргъа,
Ибилисге алданып,
Харам чагъыр жутаргъа.

О, гюняхлы дуния,
Гюняхлыбыз – билебиз,
Бу сыйлы айда, сыйлы Аллах,
Кечеринги тилейбиз.

ТОКУМАЛАНЫ Раиса.

Футбол

Тенг эсепле да таблицагъа тюрлениуле кийиредиле

Тёбен Черекде «Кабардей» бла «Родник» тюбешгендиле, алай аладан бири да гол уралмагъанды. Бир жанындан, аны бир энчилиги да жокъду, алай быллай эсеп «Родникге» жангыды эм турнир таблицада бир кесек тюрлениуле кийиргенди. Энди иш «Кахун» къалай ойнарыгъына кёре боллукъду.

Къабарты-Малкъарны футболдан чемпионатыны турнир таблицасы

КОМАНДАЛА	О	Къ	ТБ	Х	Т	Оч
1. «Кахун» Кахун	25	22	3	0	108-18	69
2. «Автозапчасть» Баксан	25	21	3	1	111-32	66
3. «ЛогоВАЗ» Бабугент	24	17	4	3	90-38	55
4. «Союз» Нальчик	25	14	2	9	67-45	44
5. «Терек» Терек	25	12	1	12	56-66	37
6. «Кенже» Кенже	24	10	3	11	54-51	33
7. «Баксан» Баксан	25	10	2	13	39-65	32
8. «Кабардей» Н.Черек	25	8	7	10	49-60	31
9. «Нарт» Нарткала	25	9	2	14	59-64	29
10. «Псыгансу» Псыгансу	25	9	2	14	41-57	29
11. «Родник» Псынадаха	25	9	1	15	60-87	28
12. «Велес» Карагач	25	8	2	15	53-99	26
13. «Бедик» Аргудан	25	8	2	15	41-55	26
14. «Спартак-Нальчик-мол»	25	8	1	16	48-57	25
15. «Штауч-Аркада» Чегем	25	7	3	15	43-77	24
16. «Чегем-2» Чегем-2	25	7	2	16	42-80	23

Болсада ол къараучуларын къуугандырмай да къоймагъанды. Алгъаракълада Кубок ючюн тюбешгенлеринде, кахунчуна «Терекни» пенальти бла кючден къытып, финалгъа алай чыкъгъан эдиле. «Терек» бла бу жолгу оюнларында уа, къыйналгъанлары ючюн дерт жетдиргенча, 5:0 эсеп бла хорлагъандыла. Алагъа къаршы «Автозапчасть» да артха къалмайды, ала «Велесни» 8:2 эсеп бла уатхандыла.

25-чи турну эселлери:

«Велес»- «Автозапчасть»- 2:8
«Кахун»- «Терек»- 5:0
«Бедик»- «Штауч-Аркада»- 1:2
«Союз»- «Кенже»- 3:0
«Спартак-Нальчик-ж.т.»- «Баксан»- 5:2
«Кабардей»- «Родник»- 0:0
«Нарт»- «Псыгансу»- 3:3
«ЛогоВАЗ»- «Чегем-2»- 7:3

Бахсан - республиканы кубогуну иеси

КъМР-ни футболдан беш баш магъаналы турнири барды – чемпионат, республиканы эмда футболдан федерациясы кубоклары ючюн эм биринчи дивизионда эки зоналы турнир. Хар команданы аладан жангыз экисинде барды эркинлиги ойнаргъа.

Алгъаракълада Кубокну финалы болгъанды. Анда эки эм кючлю команда тюбешгенди эмда «Автозапчасть» «Кахунну» 1:0 эсеп бла хорлагъанды. Кахунчуна бир гол да уралмагъан бу жангыз матч болгъанды.

Федерацияны Кубогунда да биягъы Бахсандан «Дани» команда бла Шалушкадан «Дер» эришгендиле. Мында бахсанчыла 3:1 эсеп бла къытхандыла.

Виктор ШЕКЕМОВ.

Следствие управление

Декларацияларында - терс тарихле

Республикада жети предприятияны таматаларына налоглаты тёлемегенлерине ишеклике уголовный ишле ачылгъандыла. Битеу да бирге казнагъа эки миллиард сом тюшмей къалгъанды, деп билдиргендине бизге ведомствону пресс-службасындан.

РФ-ни Следствие комитетини КъМР-де Следствие управлениясыны къуллукъчулары Россейни Уголовный кодексини 199 статьясыны 2 кесегини «б» пунктуна кёре жети тинтиу ачханды-ла. Следователле тохташдыргъанларыча, 2014-2015 жыллада предприятияланы таматалары декларацияларында жалгъан шартла кёргюзтгендине.

Алай бла «Атлантис» компанияны директору бюджетге 155 миллион сомну тёлемей къойгъанды. Андан сора да, «Оникс» предприятие – 138 миллионну, «Орион» компания - 306 миллионну, «Майский ЛВЗ» завод – 200 миллионну, «Гермес-Ника» - 501 миллионну, «Эверест» - 591 миллионну, «Антарес» фирма да 334 миллионну жашыргъандыла. Битеу да бирге бюджетге эки миллиардха жуукъ сом тюшмегенди.

Бизни корр.

Прокуратура

Амнистиягъа 296 адам тюшгенди

КъМР-ни прокуратурасы Уллу Хорламны 70-жыллыгъы бла байламлы амнистия этиуню юсюнден РФ-ни Къырал Думасыны бегими жашауда къалай бардырылгъанын энчи контрольда тутады.

Амналыкъ этгенлени жууапха тартыу системаны Къабарты-Малкъарда учреждениялырында уа амнистиягъа 296 адам тюшгенди, ол санда 28 тиширыу. Прокуратура аланы барысын да къабыл кёргенди.

ПОЛИЦИЯ

Жалгъан бешмингсомлукъла бла тутулгъандыла

Право низамны сакълаучула республикагъа жалгъан ахчаны келтирген амналыкъчыланы жолларын тыйгъандыла.

РФ-ни МВД-сыны Нальчик шахарда полициячылары, ФСБ-ны къуллукъчулары бла бирге оператив билдириуню тинтген кезиуде, КъМР-ге жалгъан ахчаны ташыугъа къатышханларына ишеклике беш адамны тутхандыла.

Следствие ала жалгъан ахчаны хайырланнганалары бла байламлы 26 кезиуню тохташдыргъандыла. Оператив-излеу ишледен сора право низамны сакълаучула 139 жалгъан бешмингсомлукъ тапхандыла. Ахча Нальчикде, Элбрус, Баксан эм Зольск районлада жети жерде букъдурулуп эди.

Бюгюнлюкде КъМР-де МВД-ны Следствие управлениясы битеу материалланы бирикдиргендине. Амналыкъчыла РФ-ни Уголовный кодексини 186 статьясыны 1 кесегине кёре терсленедиле – жалгъан ахчаны хазырлагъанлары, асырагъанлары, ташыгъанлары эмда хайырланнганалры ючюн.

Бизни корр.

КъМР-ни Журналистлерини союзу эмда КъМР-ни Жазыучуларыны союзу журналист, жазыучу, КъЧР-ни культурасыны сыйлы къуллукъчусу **АТТОЛАНЫ Хасымны жашы Магомет** ёлгенини юсюнден бушуу этип билдиреди-ле эмда аны жууукъларына бла ахлуларына къайгъы сёз бередиле.

Газетни келир номери 26 сентябрьде чыгъарыкъды.

Биддирилле

Конкурсный управляющий Ворокова М.Х. (ИНН 071307689997, СНИЛС 060-161-287-16; 360051,КБР, г.Нальчик, ул.Байсултанова, д.31, кв.1, madlenZB@mail.ru,тел.: 89287099817), член НП "ЦФОП АПК" (ОГРН 1107799002057,инн 7707030411; 107031, г. Москва, ул. Б.Дмитровка, д. 32, стр. 1) сообщает о проведении открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества ООО ТД "Держава" (ОГРН 1040700206788, инн 0721007700, 360000, КБР, пр.Кулиева, д.18, Дело А20-216/2014), назначенных на 9 ч. 00 мин. 10.11.2015 г. 1лот- служебное строение – летняя кухня, площадью 37,1 кв.м. (кад. № 07:09:01:59012:001) и земельный участок, площадью 713 кв.м.(кад. № 07:09:0104027:0005) расположенные по адресу: КБР, г.Нальчик, ул.Канукоева, 27. Начальная цена-8 765 778 рублей (Без НДС), Задаток - 5%, шаг - 5% от начальной стоимости. Торги будут проводиться в соответствии с приказом Минэкономразвития России от 15.02.2010 г. №54 по адресу: http://www.fabrikant.ru.Заявки принимаются с 28.09.15 (9:00) до 30.10.15г.(18:00). Ознакомление с имуществом и документами в рабочие дни по адресу конкурсного управляющего. Реквизиты для уплаты задатков: ИП Ворокова Мадина Хамидовна, р/сч. № 40802810201290000044 в Ф-ле НЛК ПАО "Ханты-Мансийский Банк "Открытие", к/сч.№30101810083270000777,БИК 048327777.Победитель торгов - лицо, предложившее наивысшую цену. В день торгов подписывается протокол с победителем. Договор купли-продажи с продавцом заключается в течение 5 дней со дня подписания протокола. Оплата - в течение 30 дней со дня подписания договора.

Конкурсный управляющий Ворокова М.Х. (ИНН 071307689997, СНИЛС 060-161-287-16; 360051,КБР, г.Нальчик, ул.Байсултанова, д.31, кв.2, madlenZB@mail.ru, тел.:89287099817), член НП "ЦФОП АПК" (ОГРН 1107799002057,инн 7707030411; 107031, г. Москва, ул. Б.Дмитровка, д. 32, стр. 1) сообщает о проведении открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества ООО «Комфорт-Сервис» (ОГРН 1080721001350, инн 0721056472, 360000, КБР, г.Нальчик, ул.Шортанова, д.38, дело А20-1273/2013), назначенных на 9 ч. 00 мин. 10.11.2015 г.1лот-право требования долга 7 251 689,40 рублей (дебиторская задолженность населения по платежам за предоставление коммунальных услуг), цена-668 руб, Задаток - 1%, шаг - 5% от начальной стоимости. Торги будут проводиться в соответствии с приказом Минэкономразвития России от 15.02.2010 г. №54 по адресу: http://www.fabrikant.ru . Заявки принимаются с 28.09.15 (9:00) до 30.10.15г.(18:00). Ознакомление с имуществом и документами в рабочие дни по адресу конкурсного управляющего. Реквизиты для уплаты задатков: ИП Ворокова Мадина Хамидовна, р/сч. № 40802810201290000044 в Ф-ле НЛК ПАО "Ханты-Мансийский Банк "Открытие", к/сч.№30101810083270000777,БИК 048327777. Победитель торгов - лицо, предложившее наивысшую цену. В день торгов подписывается протокол с победителем. Договор купли-продажи с продавцом заключается в течение 5 дней со дня подписания протокола. Оплата - в течение 30 дней со дня подписания договора.

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
БЕППАЙЛАНЫ Муталип (баш редакторну орунбасары)
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редакторну орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)
САРАККУЛАНЫ Асият
ТИКАЛАНЫ Фатима

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторну приёмныйи - 42-63-01.
Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛЮМЛЕРИ:
Жамауат-политика жашау - 42-67-68, 42-24-02.
Культура - 42-75-82.
Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жангылыкъла эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окъуучула бла байламлыкъла жюрютюу эм реклама - 42-37-94.
Тилмачла - 47-31-28. Энчи корреспондент - 42-68-72. Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла къагъыт жюрютмейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артха къайтарылмайдыла.
Газетде басмаланнган материаллада айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишмезге боллукъдула. Алада айтылгъан хар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсюнден законуна тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.

Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машинка бла жазылгъан 5-6 бет) кёпюю алмайды.

Газет Басманы эм аламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнюда регистрация этилгенди.
Регистрация номер —П—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда аламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланнганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Газетлени иелерине тапдырыу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениясы жууаплыды.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетлени розницагъа сатыу ючюн КъМР-ни "Роспечать" акционер обществосу жууаплыды.
Телефон: 42-69-34

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынгъанды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Мокъаланы Зухура - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьны орунбасары;
Зезаланы Лида - (1,2-чи бетле),
Геляланы Валентина - (3,4-чю бетле) - корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 1599

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНЫ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5

электрон почта:
elbor_50@mail.ru